

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Збірник матеріалів
II –ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

08 - 10 квітня 2020 року, м. Одеса

У збірнику опубліковано матеріали II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 08 - 10 квітня 2020 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції

Редакційна колегія:

Єгоров Б.В.

- ректор Одеської національної академії харчових технологій,
д. т. н., професор (голова редакційної колегії)

Трішин Ф.А.

- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи,
к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)

Дец Н.О.

- начальник навчального відділу, к.т.н., доцент

Корнієнко Ю.К.

- директор центру дистанційного навчання, к. ф.-м. н., доцент

Кручек О.А.

- начальник відділу контролю якості та сертифікації,
к. т. н., доцент

**Мураховський
В.Г.**

- директор Навчально-методичного центру забезпечення
якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент

Сярова А.С.

- методист Навчально-методичного центру забезпечення
якості вищої освіти

**Оргкомітет II-Всеукраїнської науково-методичної конференції
«Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників.
Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть
учасники.**

підручники. Тьюторіал триває, як мінімум, чотири навчальні години. Варто підкреслити, що дистанційний курс, порівняно з традиційним навчанням, вимагає більшої гнучкості, детальнішої розробки змісту, ретельнішого планування, підтримки слухачів.

Для створення власних дистанційних курсів викладач повинен уміти:

- визначити мету і завдання вивчення дистанційного курсу;
- визначити за допомогою тестування попередній рівень знань слухачів;
- поділити навчальну інформацію на окремі блоки;
- послідовно подати інформацію за певною логікою;
- скласти запитання для закріплення змісту дистанційного курсу;
- розробити рекомендації з оформлення дистанційного курсу та окремих його частин;
- підтримувати мотивацію та зацікавленість слухачів у роботі з даним курсом.

Дистанційне навчання допомагає студентам і викладачам підвищувати ефективність навчального процесу.

Література

1. Про затвердження Положення про дистанційне навчання: Наказ МОН України від 25.04.2013 № 466 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>. - Назва з екрану.

2. Губанова А.О. Методика проведення навчальних занять з фізики у формі тьюторіала / А.О. Губанова // Наукові записки. Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти. - Вип. 9. - Ч. 2. - Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Вінниченка, 2016. - С. 100-107.

УДК: 378.016:33.01:378.018.43

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

О.О. Криницька, Т.І. Ткачук

Сучасні умови господарювання висувають нові вимоги до рівня економічної підготовки фахівців з економічних спеціальностей.

Велике значення надається розвитку економічного мислення, глибокому вивченню студентами економічної теорії, що в кінцевому підсумку повинно знайти відображення в світогляді майбутніх фахівців. Цей курс знайомить студентів з поняттями та категоріями, які забезпечують реальні економічні відносини на мікро- та макрорівнях, формує економічний спосіб мислення студентів. Адже знання дисципліни «Економічна теорія» є методологічною основою вивчення усіх інших економічних дисциплін на всіх рівнях навчання.

Економічна освіта починається з вивчення основ економічної теорії на першому курсі економічних спеціальностей. Тому студентам першого курсу потрібно адаптуватися до самостійної навчальної роботи, пристосуватися до

умов життя і діяльності у закладі вищої освіти. Для цього тут необхідна цілеспрямована педагогічна допомога науково-педагогічних працівників. Це, насамперед, уважне ставлення до студента, який відчуває психологічний дискомфорт, незручність, ніяковість, невпевненість в нових умовах навчання. Треба пам'ятати, що на студента діють три групи труднощів: соціальні, навчальні, професійні. Соціальні труднощі зумовлені зміною місця мешкання, новими умовами життя, особливостями спілкування зі значним колом нових людей (науково-педагогічними працівниками, колегами, обслуговуючим персоналом); необхідністю самостійно вести свій бюджет, влаштовувати власний побут, звикати до нового режиму і розпорядку дня тощо. Навчальні труднощі зумовлені новими формами і методами учбового процесу, особливостями організації самостійної роботи, контролю за нею з боку науково-педагогічних працівників. Тому науково-педагогічні працівники мають ознайомити студентів із психолого-педагогічними особливостями організації навчання у вищій школі; допомогти в оволодінні методами і прийомами навчальної роботи; дотримуватися спеціальної методики читання лекцій для студентів першокурсників у перші два-три місяці їх навчання, поступово збільшуючи структуру і темп; навчити студентів прийомів слухати лекцію, записувати її зміст; опанувати методику підготовки до семінарських занять; чітко дозувати завдання та толерантно здійснювати контроль й оцінювання [1].

Самостійна робота передбачає поетапне засвоєння нового матеріалу, повторення та закріплення, застосування його на практичних заняттях. Ефективність самостійної роботи залежить від її організації, змісту, взаємозв'язку та характеру завдань. З одного боку, самостійна робота розглядається як педагогічний засіб організації та управління самостійною діяльністю студента в навчальному процесі, а з іншого боку, - це особлива форма навчально-наукової роботи. Самостійне вивчення предмету, як показує досвід, не тільки поглиблює знання студента, воно формує у нього уміння працювати з літературою і іншими джерелами інформації, творчо мислити, користуватись надбаними знаннями[2].

Вивчення економічної теорії, її законів і категорій забезпечується безпосереднім поєднанням аудиторних занять із самостійною роботою студентів. Виконуючи завдання самостійної роботи, студент стає ініціатором пошуку знань, їх засвоєння, формування навичок і всього спектру різноманітних якостей, необхідних у подальшій діяльності.

Структурними складовими самостійної роботи з економічної теорії в Одеській національній академії харчових технологій є завдання самостійної роботи по кожній з тем, запитання для самоперевірки знань студентів, тести, виконання індивідуальної роботи у вигляді реферату та підготовки згідно нього тез доповіді найбільш старанних студентів на щорічні студентські наукові конференції. Виконується самостійна робота переважно в письмовому вигляді (конспекті) тієї інформації, що задана і перевіряється викладачем. Слід зауважити, що питання, які студенти опрацьовують самостійно, включені до

списку питань підготовки до іспиту(заліку). Для самостійного опрацювання курсу економічної теорії рекомендуються джерела, наведені у списку літератури до кожної з тем в методичних вказівках, що розміщені в системі дистанційного навчання moodle.

Основними критеріями, що характеризують якість виконання завдань самостійної роботи з навчальної дисципліни «Економічна теорія» є: повнота і вчасність виконання всіх видів самостійної роботи; глибина і характер знань навчального матеріалу, опрацьованого самостійно з використанням основних та додаткових рекомендованих літературних джерел; характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо); вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань. Оцінювання результатів самостійної роботи проводиться викладачем на основі нарахуванням балів, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

Самостійна робота вважається одним з найважливіших компонентів освітнього процесу, що передбачає інтеграцію різних видів індивідуальної та колективної навчальної діяльності, яка здійснюється як під час аудиторних, поза аудиторних занять, без участі викладача та під його безпосереднім керівництвом. У контексті сучасної системи навчання самостійна робота домінує серед інших видів навчальної діяльності студентів після практичної підготовки та дозволяє накопичувати знання як об'єкт власної діяльності студента [3].

В сучасних умовах загальною проблемою вищої освіти є зменшення кількості годин на вивчення програмового матеріалу, тому дуже часто застосовують випереджувальні завдання. Ці завдання спрямовані на повне або часткове попереднє самостійне вивчення студентами навчального матеріалу, який буде висвітлюватись викладачем на планових заняттях. Також попередньо вивчений студентами матеріал можна використовувати на лекціях, семінарах у вигляді рефератів, наукових доповідей, обговорення у процесі дискусій тощо.

У самоосвітній діяльності (і не тільки студента) джерелом інформації і порадином є книга. Тому необхідним для студента є синтетичне читання - конкретне і раціональне використання часткового і суцільного читання та вивчення матеріалу підручників. Для оволодіння навчальним матеріалом можна пропонувати студентам різноманітні методи самостійної роботи з книгою: складання плану прочитаного, складання тез, конспектування, анотація, цитування, реферування, нотування (виписування незрозумілих слів з подальшим тлумаченням [4].

Вивчаючи ті чи інші аспекти економічної теорії, які є актуальними в сучасному світі, треба завжди звертати увагу й на економічні проблеми України, спробувати з позицій відповідних економічних концепцій і теорій роз'яснити можливі шляхи їх вирішення. З цією метою необхідною є організація самостійної науково-дослідної роботи студентів по пошуку і опрацюванню першоджерел та відповідної літератури при роботі в науковому

гуртку, для підготовки до участі в олімпіаді та студентських наукових конференціях.

Таким чином організація самостійної роботи студентів дозволяє не тільки інтенсифікувати роботу в якісному засвоєнні навчального матеріалу, а й закладає основи подальшої постійної самоосвіти та самовдосконалення, а інформаційно-освітнє середовище, яке створюється за допомогою сукупності програмно-апаратних та традиційних форм навчання визначає самостійну роботу студента як більш незалежну, пріоритетну та творчу.

Література

1. Головка Л.О. Самостійна робота як складова навчального процесу у вищій школі // Вісник Київського ун-ту ім.Т. Шевченка, Київ, 2015. Вип 2 (2). С. 19-22. URL: [http://D:/pownloads/vknutshp_2015_26%20\(1\)/pdf](http://D:/pownloads/vknutshp_2015_26%20(1)/pdf) (дата звернення: 31.03.2020).
2. Геревич М.О. Організація самостійної роботи студентів як засіб формування професійної компетенції майбутніх фахівців // Вісник Ужгородського національного ун-ту, Ужгород, 2014. Вип. 45. С. 282-285. URL: <http://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/9918/1/45.pdf> (дата звернення: 31.03.2020).
3. Організація самостійної роботи студентів. *Методика викладання у вищій школі*: веб-сайт. URL: http://pidruchniki.com/88918/pedagogika/orgonizatsiya_samastiynoyi_roboti_studentiv/pdf (дата звернення: 31.03.2020).
4. Скуратівська С.П. Особливості організації самостійної роботи студентів (26.07.2013) *Освіта.ua*: веб-сайт. URL: http://ru.ocvita.ua/school/lessons_summary/education/36615pdf (дата звернення: 31.03.2020).

ПИТАННЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Н.В. Волгушева, І.Л. Бошкова

Зміни, що відбуваються в політичній і соціально-економічній сферах суспільства, істотно відображаються на розвитку системи професійної підготовки фахівців. Характер розв'язуваних професійних завдань, як показує практика, свідчить про те, що вони повинні мати високий рівень наукових і прикладних знань, сформованими навичками й уміннями їхнього застосування на практиці, творчим мисленням, самостійністю в прийнятті виробничих і управлінських рішень, цілеспрямованістю в їхній реалізації, високо мотивованим відношенням до особистого професійного самовдосконалення й т. і.

Метою дослідження є уточнення сутності, змісту й основних шляхів підвищення ефективності самостійної роботи студентів.

Педагогічна теорія й практика свідчать, що ефективній підготовці сучасного фахівця багато в чому сприяє мотивована й уміло організована

ПЕРЕЛІК ЗВО УКРАЇНИ, ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У II-ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

1. Академія рекреаційних технологій і права, м. Луцьк
2. Бахмутський коледж мистецтв ім. І. Карабиця, м. Бахмут
3. Вищий навчальний комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівська медична академія ім. А. Крупинського», м. Львів
4. Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Вінниця
5. Горлівський інститут іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет, м. Бахмут
6. Державний заклад «Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України», м. Запоріжжя
7. ДЗ «Луганський національний університет ім. Т. Шевченка», м. Старобільськ
8. Донецький національний медичний університет, м. Краматорськ
9. Донецький національний медичний університет, м. Кропивницький
10. Донецький національний медичний університет, м. Лиман
11. Донецький національний медичний університет, м. Маріуполь
12. Житомирський торговельно-економічний коледж Київського національного торговельно-економічного університету, м. Житомир
13. Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя
14. Івано-Франківський національний медичний університет, м. Івано-Франківськ
15. Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ
16. Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ
17. Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ
18. Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук
19. Луцький національний технічний університет, м. Луцьк
20. Маріупольський державний університет, м. Маріуполь
21. Миколаївський коледж Вищого навчального закладу «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», м. Миколаїв
22. Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ
23. Національний університет оборони України ім. І. Черняховського, м. Київ
24. Національний університет харчових технологій, м. Київ
25. Національний фармацевтичний університет, м. Харків
26. Одеська державна академія технічного регулювання та якості, м. Одеса
27. Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса
28. Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова (ОНУ), м. Одеса

- 29.**Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка, м. Полтава
- 30.**Східноукраїнський Національний університет ім. В. Даля, м. Сєверодонецьк
- 31.**Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, м. Тернопіль
- 32.**Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків
- 33.**Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава
- 34.**Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини, м. Умань
- 35.**Харківська медична академія післядипломної освіти, м. Харків
- 36.**Харківський національний медичний університет, м. Харків
- 37.**Центральноукраїнський державний педагогічний університет ім. В. Винниченка, м. Кропивницький

Форми організації самостійної роботи студентів з дисципліни «Інформаційні системи і технології обліку»	
Г.Б. Пчелянська, Т.Д. Маркова	455
Науковий гурток як один із методів самостійної роботи студентів	
К.В. Стасюкова, Л.М. Головаченко	457
Проблеми впровадження дистанційної освіти	
О.В. Тарасова	458
Індивідуальне навчально-дослідне завдання як вид позааудиторної самостійної роботи студента	
О.О. Євтушевська	460
Особливості впровадження технологій дистанційного навчання у ВНЗ	
К.І. Оксенюк	461
WEB-QUEST як форма самостійної роботи здобувача	
Н.О. Дец, Л.О. Ланженко, Д.В. Дец	463
Компоненти електронного навчально-методичного комплексу навчальної дисципліни	
В.Ю. Габрусєв, С.В. Мартинюк	464
Електронні засоби навчання	
Г.І. Шатковська, С.І. Літвинчук	467
Особливості проведення зимового дистанційного модуля 2019-2020 н. р.	
Ф.А. Трішин, Ю.К. Корнієнко	469
Перспективи використання математичного моделювання при запровадженні дистанційного навчання у технологічних ЗВО	
Н.А. Ткаченко, О.П. Чагаровський, Т.Є. Шарахматова	474
Методика вивчення студентами курсу «Комп'ютерне моделювання і проектування процесів газотурбінних і компресорних установок»	
В.О. Буданов	476
Особливості використання засобів дистанційного навчання у сфері вищої освіти в умовах пандемії COVID-19 в Україні	
В.Р. Шишлюк	478
Дистанційне навчання як сучасна форма навчання студентів	
І.О. Кустов, А.О. Донець, Ю.Я. Кузьменко	481
Методологія індивідуальних розрахунково - аналітичних завдань, як вагомих складових самостійної роботи студентів	
В.І. Мілованов, В.М. Ярошенко	482
Підвищення якості знань - самостійна робота студентів	
А.С. Паламарчук, С.Д. Патюков, Н.Г. Азарова	485
ВЕБ-інструменти для ефективно організації дистанційного навчання в умовах надзвичайних ситуацій	
А.Д. Солецька	487
Основи організації дистанційного навчання впрофесійній підготовці випускників ВИПУ	
О.В. Дорошенко, Ю.І. Дем'яненко	490
Особливості організації самостійної роботи студентів при вивченні Економічної теорії	
О.О. Криницька, Т.І. Ткачук	492